

7. tétel

Nonparametrikus identifikáció:

1) Időtartományban:

a) Fourier analízis

b) Korrelációs technika

PRBS bemenet, u és y korrelációjának vizsgálata $\rightarrow$ "szelfüggetlenség" vizsgálható

2) Frekvencia-tartományban:

- Periodikus jellel gerjesztés $\rightarrow$ LS $\rightarrow$ erőteljes/zavarok

Parametrikus identifikáció:

LS becslés ~~konvergenzája~~ konvergenciája függ a bemenő jeltől

Probléma azt követően: $u_t = k y_t \rightarrow u_t$ és y_t összefügg
 $X^T X$ nem lesz invertálható
($X = \begin{bmatrix} u & k y \end{bmatrix}$)

LS becslés különböző modellek esetén:

ARX $\rightarrow$ pontosan becslíti ad

ARMAX $\rightarrow$ kezdőérték probléma

ARARX:

$$Ay_t = Bu_t + \frac{1}{D} e_t$$

$$ADu_t = BDu_t + e_t$$

a) $y_t = BDu_t - \tilde{A}y_t + e_t \rightarrow$ LS direkt módszerre vezet, de nem kapjuk meg külön A, B, D -t

b) legyen $Dr_t = e_t \rightarrow r_t = -\tilde{D}r_t + e_t$

$$Ay_t = Bu_t + r_t$$

$$Ay_t = Bu_t - \tilde{D}r_t + e_t$$

$$y_t = Bu_t - \tilde{A}y_t - \tilde{D}r_t + e_t$$

paraméterekben lineáris, de nem ismerjük az r_t -ket

$\rightarrow$ iteratív módszer:

$$\hat{r}_t \rightarrow \hat{A}, \hat{B}, \hat{D} \rightarrow \hat{r}_t \rightarrow \dots$$

ML beasle's :

$$y_t = \frac{B}{F} u_t + \frac{C}{D} e_t \rightarrow$$

tudjuk, hogy $\sim \mathcal{N}(0, \sigma^2 I)$

$$e_t = \frac{D}{C} \left(y_t - \frac{B}{F} u_t \right)$$

$$\ln f = -\frac{N}{2} \ln 2\pi - \frac{N}{2} \ln \sigma^2 - \frac{1}{2\sigma^2} \sum_{t=1}^N e_t^2 \rightarrow \min$$

deriválva iteratív módszerre vezet, nem biztos, hogy stabil $\frac{C}{D} \rightarrow \frac{D}{C}$ miatt

$\left(\frac{\partial}{\partial A}, \frac{\partial}{\partial B}, \frac{\partial}{\partial D} \dots \right)$

Segédváltozók módszere (IV)

A becslési hibával korrelálatlan változót keresünk

$$\varepsilon_t = y_t - \hat{y}_t(\beta)$$

$$\frac{1}{N} \sum_{t=1}^N \tilde{z}_{it} \varepsilon_t = 0 \quad i = 1, 2, \dots, m \quad (m \text{ a paraméterek száma})$$

$$\frac{1}{N} \underline{\tilde{Z}}^T \begin{bmatrix} Y - \underline{X}\beta \end{bmatrix} = 0 \Rightarrow \hat{\beta}_{IV} = \left[\underline{\tilde{Z}}^T \underline{X} \right]^{-1} \underline{\tilde{Z}}^T Y$$

($\underline{\tilde{Z}} = \underline{X}$ - ez is választható, ha a zaj fehér $\rightarrow$ LS)

3. ($\underline{\tilde{Z}}$) megválasztása:

1) Véletlenszerűen

2) Régebbi u. becsület (m db)

vagy ezek tetszőleges függvénye

Régebbi becsület: y_{t-m-1} és korrelálatlan
jól, mert nem korrelálhat

3) Ha ismerjük a zaj kovarianciáját: Σ

$$\underline{\tilde{Z}}^T = \underline{X}^T \Sigma^{-1} \quad (\text{Generalized LS})$$

$$\hat{\beta} = \left(\underline{X}^T \Sigma^{-1} \underline{X} \right)^{-1} \underline{X}^T Y \rightarrow \text{optimális megoldás}$$

GMM módszer:

Momentanot számolunk:

$$\bar{m}(\beta) = E \{ g(Y, \beta) \} - E(g(Y, \beta))$$

$$\bar{m}(\beta) = E \{ \bar{g}(Y, \beta) \} = 0$$

$$\hat{m} = \frac{1}{N} \sum_{t=1}^N \bar{g}(y_t, \beta) = 0$$

$$m(\beta) = E(g(Y, \beta)) = g_0$$

$$\bar{g}(Y, \beta) = g(Y, \beta) - g_0$$

$$\text{pl. } \bar{g} = \pm^T (y_t - \pm^T \beta)$$

STLS/PEM :

$$x_{k+1} = A x_k + B u_k + K e_k$$

$$y_k = C x_k + D u_k + e_k$$

$$y_{k+1} = C(A x_k + B u_k + K e_k) + D u_{k+1} + e_{k+1}$$

$$y_{k+1} = CA x_k + CB u_k + CK e_k + D u_{k+1} + e_{k+1}$$

$$y_{k+2} = CA^2 x_k + CAB u_k + CB u_{k+1} + CAK e_k + CK e_{k+1}$$

$$\begin{bmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \\ \vdots \\ y_N \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} C \\ CA \\ CA^2 \\ \vdots \\ CA^{N-1} \end{bmatrix} x_1 + \begin{bmatrix} D \\ CB \quad D \\ CAB \quad CB \quad D \\ \vdots \end{bmatrix} \begin{bmatrix} u_1 \\ u_2 \\ u_3 \\ \vdots \\ u_N \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 \\ CK \quad 1 \\ CAK \quad CK \quad 1 \\ \vdots \end{bmatrix} \begin{bmatrix} e_1 \\ e_2 \\ e_3 \\ \vdots \\ e_N \end{bmatrix}$$

$$\underline{y} = \underline{\Gamma} \cdot x_1 + \underline{H}_u \cdot \underline{u} + \underline{H}_e \cdot \underline{e}$$

$$\min \underline{e}^T \underline{e}$$

$$\underline{y} = \underline{\Gamma} x_1 + \underline{H}_u \underline{u} + \underline{H}_e \underline{e}$$

↓

$$\underline{A} \underline{y} = \underline{B} \underline{u} + \underline{C} \underline{e}$$